

РЕЦЕНЗИЯ

От проф. д-р Даниела Кирилова Дженева
за дисертационния труд на Галена Великова Николова
„Танцово-двигателна терапия като превантивно и възстановително
средство на психо-физическите възможности на човека“
за придобиване на образователна и научна степен
„доктор“ ПН 7.6 „Спорт“
при НСА „Васил Левски“, факултет: „Кинезитерапия, туризъм и
спортна анимация“, катедра: „Гимнастика“

Дисертационният труд на Галена Великова е озаглавен „Танцово-двигателна терапия като превантивно и възстановително средство на психо-физическите възможности на човека“. Избраната тема предизвиква интерес със това, че поставя актуални въпроси относно съвременното състояние на танца и танцово-двигателната терапия. Проведеният теоретичен анализ по темата констатира липса на сериозни научни доказателства за позитивното влияние на този вид терапия върху психо-емоционалните състояния на хората. Именно за това авторката създава терапевтична комплексна програма, в основата на която е танцът като движение и дълбоко душевно преживяване. За първи път се осъществява изследване върху психо-емоционалните състояния като: активност, настроение, самочувствие, тревожност и депресия.

Очевидно е, че докторантката познава състоянието на проблема и изборът на темата кореспондира с образованието и професионалната и реализация. Към момента тя е собственик на 9 танцови училища в Гърция и Кипър. Притежава лиценз за международен съдия по спортни танци. Многократно е била съдия в телевизионни шоу програми в Гърция и България. В танцовата си кариера на изпълнител е постигнала множество успехи на международни шампионати и турнири по спортни и латино-американски танци в Италия, Англия, Гърция, Румъния. Тя е вицешампион на България през 1995 година. Галена Великова е била хореограф и треньор на шампионите на България в периода 1997 – 2000 година, на Турция от 2002 до 2008 година, на Гърция в различни турнири от 2003 до 2017 година.

Професионалните и компетенции в областта на танца и дават добра основа за работа върху настоящото научно изследване, относно танцово-двигателната терапия като възстановително средство на психо-физическите възможности на човека.

Дисертационния труд е в обем от 148 страници и е конструиран в увод, три глави, изводи и препоръки. Използваната литература наброява 58 заглавия /от които 31 чуждо-езични издания/. Включени са и 6 приложения, касаещи методиката на научното изследване. Представен е Автореферат, в който в 36 страници ни запознава със съдържанието и структурата на дисертационния труд. Приложена е справка с научните приноси и списък с научните публикации по темата.

Уводът ни запознава с феномена на масовото танцуване. Докторантката констатира, че: *„Чрез изучаване на историята на културата можем да изходим, че танцът е начин на живот, комуникация, хармонизиране и терапия на човека.“* Извежда се едно от основните предимства на танцово-двигателната терапия, а именно дълбоката приемственост с традициите на древните култури. Също така се прави обзор на съдържанието, чиито обхват включва както теоретични аспекти, така и актуалното състояние на танца в областта на танцово-двигателната терапия. Акцентираща се върху систематизирането на фактологията по отношение на данните, почерпени от анкетираните лица, включени в съответната терапия с цел проверка на възстановяването на психо-физичните им възможности, в началото и в края на научното изследване.

Глава Първа – „Теоретични основи на изследването“ е структурирана в 6 раздела.

В първия раздел се проследява произхода и развитието на танца. Предложената на вниманието ни история на танца включва всички основни танцови стилистики, характерни за отделните епохи от Древен Египет до наши дни. В следващите раздели се прави обзор на теорията на танца и основите идеи за произхода му. Разглеждат се видовете функции на танца. Следват раздели за произхода на танцово-двигателната терапия, основните направления, етапите и ползите от нея. В последния, шести раздел е изведена работна хипотеза относно позитивното въздействие на танцово-двигателната терапия с оглед постигнатите резултати по отношение намаляване чувството на тревожност и неудовлетвореност, повишаване на самочувствието,

настроението и активността на участващите в изследването, както и на тяхното чувство за щастие и преодоляване на депресивните състояния.

Глава Втора е озаглавена „Цел, задачи и методология на изследването“. В началото е изведена основата цел на изследването и свързаните с нея 5 бр. задачи, които си поставя докторантката. Предметът е формулиран ясно и точно: *„Особеностите на танцово-двигателната терапия като превантивно и възстановително средство за преодоляване на емоционално-тревожни състояния.“* За обект на изследването са определени общо 59 пълнолетни лица – жени и мъже, като измежду тях са обособени 3 групи по възрастов принцип. Приложената комплексна методика по реализацията на поставената цел включва: теоретико-логичен анализ на литературните източници, събиране на емпирична информация чрез анкета, психологическо наблюдение и педагогически експеримент.

Научният експеримент продължава 3 години като за начало е изготвена танцова програма от 260 групови часа, включващи различни задачи и упражнения. Освен анализа на двигателните качества на изследваните обекти, докторантката се позовава на тестове и анкети за изследване на психо-емоционалното им състояние. Прилага: Психологически въпросник САН /самочувствие, активност и настроение/, Скала за самооценка на субективното чувство за щастие, Тест за измерване на удовлетвореността от живота, Психологически въпросник на Чарлз Д. Спилбърг и Самооценъчна скала на Бек. За организацията на цялостното научно изследване е изготвен план в 8 последователни етапа /в самия труд на стр. 14 са посочени 5, но очевидно при вътрешната защита специалистите са обърнали внимание върху още 3 фази протоколно необходими за апробацията и окончателната защита/.

В Глава Трета „Резултати и анализ“ докторантката анализира резултатите от проведен експеримент, относно влиянието на танцово-двигателната терапия върху човека. Материалът е изложен в два сегмента със значителен обем на съдържанието, като фактология и като изводи и има определено приносен характер за дисертацията.

В първия сегмент се анализират резултатите от анкетното проучване, относно мотивите на участниците за включване в танцово-двигателната програма. Очевидно е, че те са съчетани в различен процент на безспорно емоционални и позитивни интереси /изведени в таблица са шест от преобладаващите мотиви/.

Във втория сегмент се преминава към анализиране на резултатите от проведения научен експеримент. Използваната методика е пространна и включва: вариационен, статистически, дисперсионен и сравнителен анализ. Безспорно се доказва ефективността на проведената експериментална програма за намаляване на нивото на ситуативната и личностната тревожност на изследваните лица. Докторантката прави извод, че : *„Тенденцията към повишаване на активността на изследваните лица е признак за положителното въздействие на използваната методика на танцово-двигателната терапия, както за подобрене на психо-емоционалното им състояние, така и за физическото укрепване на здравето им.“*

Проведеното изследване по основната тема и направените анализи са довели до формулирането на изводи и препоръки, свързани с поставената цел и задачи от докторантката.

Дефинираните от нея научни приноси адекватно и точно отразяват резултата от цялостната разработка. Използваните прийоми може да послужат за разработване на сходни програми за танцово-двигателна терапия, дори и в други стилове и жанрове на танца

В заключение дисертационният труд на Галена Великова Николова заслужава категорично положителна оценка. Въз основа на постигнатия резултат и изведените научно-практически приноси в дисертацията, убедено предлагам на уважаемите членове на научното жури да присъдят на докторантката образователната и научна степен „доктор“ в Професионално направление 7.6 „Спорт“, Научна специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка“.

07.11.2017 г.

Рецензент:

/проф. д-р Даниела Дженева/